

La fàbrica de l'escultor

Nei Albertí (Sant Feliu de Guíxols, 1975) ha convertit l'antiga fàbrica familiar en taller d'escultures i obrador d'idees; treballa, des dels seus inicis, a la recerca del sentit d'una pràctica inabastable

TEXT **EUDALD CAMPS***

Artistes com Nei Albertí ens ajuden a recordar, entre moltes altres coses, que la veritat i l'autenticitat no només no són sinònimes sinó que encarnarien, des d'esferes fins a cert punt oposades, els dos grans paradigmes on qui més qui menys podria aixoplugar-se. Per entendre'ns: mentre que la veritat depèn de l'objectivitat del món (i de les dades que som capaços d'inferir sense moure'ns dels espais consensuats), l'autenticitat (cosina-germana de la coherència) en faria prou respectant el sentit d'unes lleis (per dir-ne d'alguna manera) que, més enllà de la veritat monolítica (els manaments repicats en pedra cartesiana), tindrien el seu origen en l'exercici radical de la llibertat que emana de la imaginació creativa.

No ens referim al desinterès que Kant reclamava per al «judici estètic» (sense el llast que suposa l'arbitrarietat del gust) ni, portat a l'extrem, a determinades estètiques porugues que deleguen qualsevol responsabilitat en uns espectadors («receptors», en diuen) on judici i prejudici s'intercalen (i es confonen) amb absoluta normalitat... Es tractaria, més aviat, d'aquella mena d'esguard transcendent que Ortega y Gasset vindicava, amb nostàlgia (i un xic de rancor poc i mal dissimulat), per a una poesia que la banalitat lectora hauria condemnat al silenci i a la inòpia (la culpa, segons el filòsof madrileny, era de John Ruskin) o, si ho preferim, a la seva versió més confortable i utilitària (un art domesticat). Ho explicava al prò-

leg de *La sociedad de las masas*: «El hombre contemporáneo se ha acostumbrado a no pedir a la belleza emociones más hondas que las nacidas de las artes industriales». I és que la indústria de l'art, per desgràcia, s'ha apuntat amb impudícia a unes dinàmiques en les quals el productor, convertit en marca, esdevé un valor subsidiari: «El lloc central en la producció del superàvit, que abans corresponia a la força laboral dels treballadors de les fàbriques -afirmaven Hardt i Negri a *Imperio-*, avui està sent ocupat progressivament per una força laboral intel·lectual, immaterial i comunicativa». Dit d'una altra manera: el retorn dels artistes a les fàbriques abandonades és fruit d'una necessitat pràctica però també simbòlica.

En aquest sentit, Nei Albertí encarnaria a la perfecció una de les grans paradoxes contemporànies, és a dir, mentre que

FOTOS:

► **Sobre aquestes línies, Nei Albertí al seu estudi; a dalt, l'artista comentant una de les seves creacions i imatges d'altres obres seves.**

EUDALD CAMPS

els espais de producció i representació tendeixen a confondre's -el museu i la fàbrica-, els artistes es veuen obligats a llençar a les escombraries les seves bates blanques per tornar-se a posar aquella bella i des-acreditada «granota blava».

De fet, Albertí sublima la tradició surera familiar gràcies a una concepció de l'escultura radicalment oberta que no és possible entendre sense tenir en compte treballs com aquell famós pou ocult sota el paisatge realitzat, a mitjans anys setanta, per Mary Miss -«mig atri, mig túnel, el límit entre l'exterior i l'interior, una delicada estructura de taulons i bigues de fusta», ens el descriu Rosalind Krauss-, les incògnites espacials plantejades per Christo i Jeanne-Claude, les maquetes per a projectes no realitzables de Bruce Nauman, els espais de desolació, ocupats per les restes d'un naufragi cultural, inventats per Beuys o, perquè no, les interminables seqüències cinematogràfiques suspeses en l'abstracció de la boira filmades per Theo Angelopoulos. Tots aquests treballs, més enllà de l'evident distància conceptual i formal existent entre ells, comparteixen un element comú: la consciència de saber-se representants d'un temps en el qual, esgotats els grans discursos, utòpics o no, i dissolta tota forma d'optimisme, cal recuperar l'esfera humana al preu que sigui, fins i tot si aquest és la destrucció de tot allò que fins aquest moment havíem anomenat art (o escultura). L'absència, el silenci, el rastre imprecís, reclamen l'espai propedèutic que els hi pertoca.

Albertí ordena el buit amb volums orgànics tensats pel disig; inventa galliners quàntics capaços de domesticar l'energia i fer que pongui ous; encapsula la llum en forma de regal... Ras i curt: si fa escultures és per encarnar fantasmes. ►

